

ÅRSRAPPORT 2019

**BERGEN
NASJONALE
OPERA**

WERTHER

Jules Massenet / Musikk
Edouard Blau, Paul Milliet og Georges
Hartmann, etter Goethes roman / Tekst

Frédéric Chaslin / Dirigent
Antony Macdonald / Regi, scenografi og
kostymedesign
Lucy Carter / Lysdesign
Lucy Burge / Bevegelsesinstruktør

Edgaras Montvidas / Werther
Catriona Morison / Charlotte
Hanna Husáhr / Sophie
Tim Mix / Albert
Mischa Schelomianski / Fogden
Vladimir Dmitruk / Schmidt
Igor Gniidi / Johann
Elizaveta Agrafenina / Käthchen
Einar Stefánsson / Brühlmann

Bergen Filharmoniske Orkester
Sangere fra Bergen guttekor og
Bergen pikekor
Håkon Matti Skrede / Kormester

En ny produksjon fra
Bergen Nasjonale Opera,
i samarbeid med Stiftelsen Harmonien

ÅRSRAPPORT 2019

Side

5	OPERASJEFENS RAPPORT
8	OPERAÅRET 2019
10	UTVALGTE OMTALER
12	BARN OG UNGE
16	UNGE STEMMER
18	STYRETS RAPPORT
20	RESULTATREGNSKAP
21	BALANSE
25	NOTER

Foto: Monika Koistad / Koret | Sweeney Todd, november 2019

OPERASJEFEN

2019 – what a year! A great year for opera of all kinds and in all sorts of places. Brand new opera, great classic opera, a masterpiece musical – a first for Bergen National Opera – and opera in unexpected places. What has also been exceptional and consistent is the acclaim for BNO's work: five and six-star reviews and consistently fine feedback from our audiences. I say 'audiences' plural because we reach varied populations – our loyal Grieghallen attendees, those who prefer a little opera with gourmet food, those who want to join us to sing, children and young people, and increasingly a younger crowd at our mainstage presentations.

It's been good, too, to see top artists return to work with us, and to have their championship of our work. We want to build community, whether around our major productions for which we create a creative 'family' as we work through the rehearsal process, or in building co-productions for new work with our international colleagues. And encouraging young singers, ensembles and choirs to work with us is another priority. Our collaboration with our closest partners, Bergen Philharmonic Orchestra and chorus, and Edvard Grieg Kor is precious – without them we could not make many of our projects, and their superb contribution continues to be an inspiration.

In Grieghallen BNO created two major productions, in addition to a brilliant revival of Britten's *Peter Grimes*, which went on to travel to Oslo and to London's Royal Festival Hall. Massenet's *Werther* – his beautiful romantic working of a story by Goethe – saw a fine international cast along with eight gifted children from Bergen Boys Choir and Bergen Girls Choir and two of BNO's Unge Stemmer perform under the direction of celebrated director/designer Antony Macdonald, with musical direction from French maestro Frederic Chaslin. Then BNO's first venture into the world of American musicals, Stephen Sondheim's masterpiece *Sweeney Todd*: a blood-curdling story of Victorian times. The 'demon barber of Fleet Street', Sweeney, married to lovely Lucy and father of the sweet Johanna, has been exiled by lustful Judge Turpin. Years on Sweeney returns to take revenge aided by the wicked pie-maker, Mrs Lovett. Stephen Higgins conducted a fantastic cast led by American Michael Mayes in the title role.

At Den Nationale Scene, BNO presented three events: two world-acclaimed artists Latonia Moore and Lester Lynch in a sold out recital with music from Gershwin's *Porgy and Bess*, before our contribution to a new joint BNO/ Bergen Philharmonic Orchestra collaboration *Sangeruke* which saw a superb range of singing talent throughout. Great Norwegian soprano Lise Davidsen in recital, prizewinners from the Dronning Sonja Music Competition and two further DNS events. The first featured two brilliant young Russians in Slavic arias and folk songs. The second brought British cabaret star Janie Dee to Bergen along with Cantabile/The London Quartet, BNO's singing children and pianist Stephen Higgins.

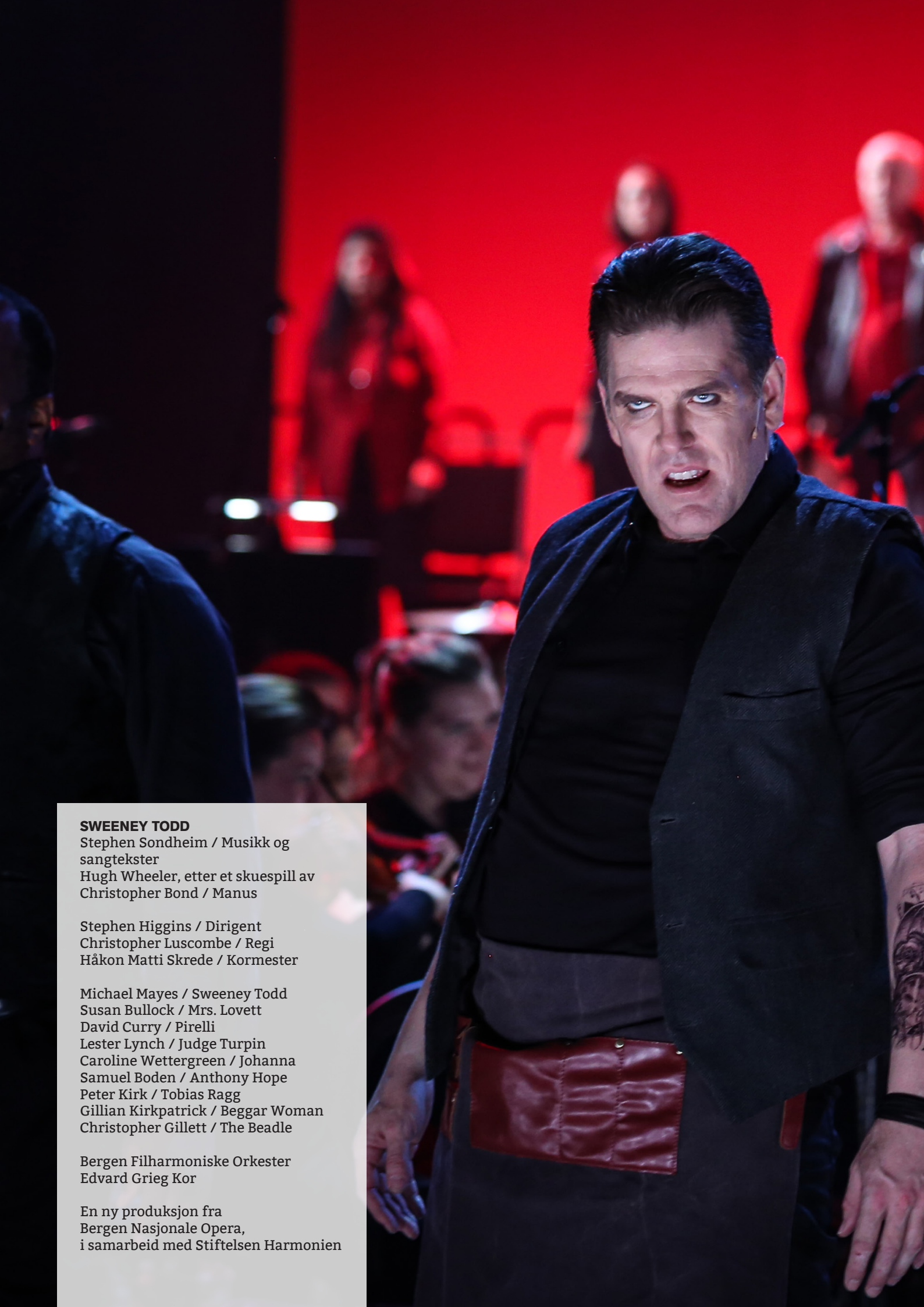
Commissioning new work is an essential part of our mission. In 2019 we continued to develop young composers through superb mentoring, and to build collaborations which ensure that these new operas have both Norwegian and international performance. As of December, BNO has created six new operas, and several premieres are planned at major festivals.

Our small-scale series, at Bergen Main Library and at Hotel Grand Terminus, our annual events elsewhere in Vestland: in Austevoll and on Fedje where the community also join us to sing, at our hugely popular Opera Pub bring people together in unique ways to enjoy opera, to experience young artists and emerging talent and mix music, food and entertainment.

In schools we foster participation through workshops, small performances and visits to the dress rehearsals in Grieghallen. Including children in our work is important, and BNO works hard to build a new audience and to make the world of opera alive and highly relevant.

Our sincere thanks go to all who make our work possible – our funders, supporters and friends. Your generosity and enthusiasm make possible our present and future passion to ensure that opera in every form can grow and inspire. To our artists and creative teams, composers and collaborators at home and far away, heartfelt thanks for your talent, energy and power. The support we feel from you all drives us to strive all the harder to make opera a force for cultural life in our city and far beyond.

Mary Miller
Operasjef / Artistic and
General Director

SWEENEY TODD

Stephen Sondheim / Musikk og sangtekster
Hugh Wheeler, etter et skuespill av Christopher Bond / Manus

Stephen Higgins / Dirigent
Christopher Luscombe / Regi
Håkon Matti Skrede / Kormester

Michael Mayes / Sweeney Todd
Susan Bullock / Mrs. Lovett
David Curry / Pirelli
Lester Lynch / Judge Turpin
Caroline Wettergreen / Johanna
Samuel Boden / Anthony Hope
Peter Kirk / Tobias Ragg
Gillian Kirkpatrick / Beggar Woman
Christopher Gillett / The Beadle

Bergen Filharmoniske Orkester
Edvard Grieg Kor

En ny produksjon fra
Bergen Nasjonale Opera,
i samarbeid med Stiftelsen Harmonien

OPERA- ÅRET 2019

PORGY AND BESS PÅ DNS

En magisk kveld med to eminente sangere, begge BNO-favoritter: sopranen Latonia Moore og barytonen Lester Lynch – som også sang i Verdis Otello i Grieghallen i 2018 – i en utsolgt konsert på Den Nasjonale Scene. De ble ledsaget av Stephen Higgins på piano og med et virtuost mellomspill av Bergen Filharmoniske Orkesters konsertmester Melina Mandozzi. På programmet sto noen av Gershwins mest kjente arier og duetter fra Porgy and Bess, sammen med sanger og arier av Rakhmaninov, Puccini og Verdi.

OPERA PÅ BIBLIOTEKET

BNOs nye serie i kafeen Amalies Hage på Bergen Offentlige Bibliotek feirer unge talenter, men gir også publikum en mulighet til å møte artister som opptrer i våre hovedscene-produksjoner. Det har vært spennende å se hvordan publikum har vokst på disse gratiskonsertene, slik at det til slutt bare har vært ståplasser igjen! I den tredelte serien presenterte vi to unge bergensbaserte sangere: sopranen Annika Beinnes, og mezzosopranen Rita Therese Ziem med pianist Tor Erik Seime Pettersen. I tillegg presenterte vi to artister fra vår oppsetning av Werther, den svenske sopranen Hanna Husáhr og den hviterussiske tenoren Vladimir Dmitruk.

WERTHER I GRIEGHALLEN

BNO i samarbeid med BFO presenterte en oppsiktsvekkende og vakker produksjon av Werther av den franske romantiske komponisten Massenet. Den litauiske tenoren Edgaras Montvidas sang tittelrollen, og vinneren av Cardiff Singer of the World, den skotske mezzosopranen Catriona Morison tolket Charlotte. Regissør og designer Anthony Macdonald, kjent for sine oppsetninger i verdens mest anerkjente operahus, skapte en fascinerende atmosfære av småbyens klaustrofobi da historien om Werthers lidenskap for en

ung gift kvinne utvikler seg til en tragedie – bygget på en historie av Goethe. Operaen ble lyssatt av Lucy Carter. Rollelisten inkluderte russiske Mischa Schelomianski som Charlottes far, amerikanske Tim Mix som mannen hennes, og Hanna Husáhr som den yngre søsteren i en stor familie, her fantastisk portrettert av barn fra Bergen Guttekor og Bergen Pikekor (fra 2020 kalt Edvard Grieg Guttekor og Edvard Grieg Jentekor). BNO var også glad for at to sangere fra talentprogrammet Unge Stemmer medvirket på scenen. Frédéric Chaslin dirigerte Bergen Filharmoniske Orkester gjennom Massenets emosjonelle partitur.

OPERA PÅ FEDJE OG I AUSTEVOLL

Vår årlige og populære Opera på Fedje ble i 2019 utvidet med en korkonsert i kirken. BNOs kormester Håkon Matti Skrede inviterte lokale kor til å synge sammen med unge sangere som til vanlig synger i kor tilknyttet BNO. Noen seilte fra Bergen på den nydelige gamle båten Gamle Havstein. I en fullsatt Fedje kirke fikk tilreisende og lokale gjester oppleve en rørende og vakker konsert som besto av kornumre og solonumre. Som vanlig var det god stemning på kveldens opera- og krabbefest, med nydelige arier og duetter med den norske sopranen Beate Mordal, BNOs Artist-in-residence, og den chilenske tenoren Alvaro Zambrano.

For andre år inviterte Bekkjarkvik Gjestgiveri og Bergen Nasjonale Opera til en kveld med operaperler og nydeleg mat og drikke i Løo. Med den norske sopranen Caroline Wettergreen, den amerikanske baryton Dean Murphy og britiske Ellena Hale på piano.

SANGERFEST I BERGEN

Sangerfest i Bergen var en intens uke med sang og opera presentert av Bergen Nasjonale Opera og Bergen Filharmoniske Orkester – en serie fremragende konserter med spektakulære stemmer og en storslått blanding av musikk fra klassisk til kabaret.

Den norske stjernesopranen Lise Davidson ga en glitrende recital med sin pianist James Baillieu i Universitetets Aula,

etterfulgt av en gallakonsert i Grieghallen med unge vinnere av Dronning Sonja internasjonale sangkonkurranse og BFO.

De to påfølgende kveldene presenterte BNO unike konserter på Den Nasjonale Scene: Først en russisk aften med favorittene tenoren Vladimir Dmitruk og sopranen Oksana Shilova, som sang lidenskapelige arier og folkesanger. Direkte fra West End kunne vi invitere til kabaret med den kjente britiske skuespilleren og sangeren Janie Dee – en fabelaktig blanding av musikk og moro med pianisten Stephen Higgins og vokalgruppen Cantabile / The London Quartet. Vokalgruppen sto også for et underholdende nachspiel, sammen med Edvard Grieg Kor. Vi skal heller ikke glemme Bergen Pikekor og Guttekor, som innledet konserten med sang i foajeen.

OPERA PÅ TERMINUS

BNOs OperaBabler og OperaSmak er nå en del av Grand Hotel Terminus' årlige kalender. Arrangementene er ettertraktet, og underholder et publikum som elsker mat og vin, og som liker å «prøvesmake» opera – noen kjøper deretter billetter til en opera i Grieghallen, andre liker bare å ha en herlig kveld med mat og musikk på Terminus. BNO sørger alltid for å håndplukke sangere til disse kveldene som liker å komme tett på og å snakke direkte med publikum – og gjøre det uformelt. I 2019 sang den norske bassbarytonen Christian Valle fantastisk, hans kraftige stemme svevende over rommet, sammen med den nordnorske sopranen Hamida Kristoffersen, som nylig kom tilbake til hjemlandet etter år som sanger ved Zürich Opera. På arrangementet Afternoon Tea holdt BNOs programsjef Nicolai Riise et kåseri med tittelen Opera Divas, med arier med mezzosopran og diva for anledningen, Rita Therese Ziem.

SWEENEY TODD I GRIEGHALLEN

BNO i samarbeid med BFO presenterte sin aller første musikal i november 2019: Stephen Sondheims mesterverk Sweeney Todd – en fantastisk viktoriansk fortelling om 'demonbarbereren fra Fleet Street' og hans medskyldige, paibaker-

en Mrs. Lovett. Den britiske regissøren Christopher Luscombe, kjent for sine bemerkelsesverdige Royal Shakespeare-produksjoner, regisserte en både grøssende og svært underholdende forestilling. I det ene minuttet lo publikum høyt, i det neste gispet de i frykt. Det var et fabelaktig lag av norske og internasjonale sangere på scenen, med den amerikanske barytonen Michael Mayes i tittelrollen, britiske Susan Bullock som Mrs. Lovett og amerikaneren Lester Lynch som den fryktinngytende dommer Turpin. Edvard Grieg Kor, som også var kjeltringer, kommentatorer og uskyldige offer, sang briljant. Dirigent Stephen Higgins dirigerte BFO i et stilfullt og forrykende akkompagnement.

PETER GRIMES PÅ TURNÉ

Bergen Nasjonale Opera og Bergen Filharmoniske Orkester fremførte Britten's Peter Grimes for første gang i 2017. Dirigert av BFOs sjefsdirigent Edward Gardner og regissert av Vera Wexelsen Rostin. Høsten 2019 ble forestillingen vist i London, Bergen og Oslo. Den australske tenoren Stuart Skelton hadde tittelrollen, en signaturrolle for denne anerkjente sangeren. Resten av sangerne var hovedsakelig Britten-spesialister, og operaen fikk ovasjoner i de norske byene. Og i London fikk forestillingen en ekstraordinær ny status – en kjær engelsk opera med fremragende solister og et mektig og utsøkt norsk kor (med kormester Håkon Matti Skrede) – tok publikum med storm, og kritikerne tok frem superlativene.

FUTURE OPERA

Et av BNOs mål er å skape ny opera og å utvikle unge komponister. For tiden har vi to nye operaer i utvikling som co-produksjoner med Den islandske operaen. Komponistene Peder Baratt-Due og Báragísldóttirs nye verk skal ha premiere i Bergen før de drar videre til internasjonale festivaler. De kommer som oppfølger etter de tre korte verkene som hadde premiere på Borealis-festivalen i 2018. En ny opera av Øyvind Mæland, en del av et samarbeid mellom fem land, er også underveis. Våre nye operaer blir til under veiledning av anerkjente, internasjonale eksperter innen både teater og opera, og utvikles gjennom workshops både i Norge og i utlandet.

BLINK: Bergen Nasjonale Opera treffer blink med oppsetningen «Sweeney Todd - Den djevelske barberen fra Fleet Street». Ragnar Hovland har oversatt teksten til nynorsk.

FOTO: EMIL WEATHERHEAD BREISTEN

Ingen kan drepe som Sweeney Todd

Så blodig har det trolig aldri vært i Grieghallen.

Musikalopera

«Sweeney Todd»

Bergen Nasjonale Opera, Edvard Grieg kor og Bergen Filharmoniske Orkester

Av: Stephen Sondheim

Dirigent: Stephen Higgins

Med: Michael Mayes, Susan Bullock, Samuel Boden, Caroline

Wettergreen, m.fl.

Griegshallen

og med en hevntørst som skal ryste selve grunnen av London. Det er et herlig drama som utspiller seg på scenen, i tillegg er det et blodig et. Den blodtørstige barberen (Michael Mayes) slakter ned for fote, og han sender den ene syndefulle moralisten etter den andre til evig hvile. Og daukjøttet, ja, det blir det ekte britisk pai av.

■ Det er lenge siden undertegnede har opplevd en så sterk baryton som Michael Mayes. Med en utrolig kraft, sender han oss inn i en verden av hevntørst og blodig begjær. Virkelig har av-troppende operasjef Mary Miller funnet den rette til rollen som Sweeney Todd.

■ Det er ikke før konkurrerende barberer, den italienske Pirelli, kommer på scenen litt ut i første akt, at man virkelig får følelsen av musikal. Passasjen med Pirellis magiske hårelisirs er det første sikre tegnet på at dette faktisk er en morsom og erkebritisk musikal. Barbererkonkurransen er utrolig bra dramatisert. Her

„ Dette stykket er blodig, makabert og herlig tragisk.

får man virkelig føle samspillet mellom hovedsangerne.

■ Så skal dommer Turpin utfolde seg, noe som «slår i hjel» mikken hans, og ødelegger for lyden. Dette river oss ut av magien som er i ferd med å bli skapt i Griegshallen. Det er litt synd for stykket, alle bak arbeidet med å gjøre premieren til en perfekt kveld, og ikke minst for hovedpersonen selv. Heldigvis har dommeren, tolket av amerikanske Lester Lynch, en så kraftig stemme at den bærer godt helt opp til de bakerste setene. Den ødelagte mikken er forstyrrende. Utstyret må være i orden når man driver med musikalopera-action på scenen, uheldig eller ei. Dette var en premiere, og det hjelper lite å servere barbereren sløve kniver. Da går det som regel galt. Dommeren tar tekniske utfordringer med stoisk ro,

og skruer opp volumet på egne lunger.

■ Dette stykket er blodig, makabert, humoristisk og herlig tragisk. Det har alle ingredienser som en god musikal skal ha; sang, drama, død og fordervelse. Undertegnede ser litt Hamlet i det hele, og finner en del blodige referanser til den britiske serien «Peaky Blinders» og karakteren Arthur Shelby i Sweeney Todd.

■ Denne musikalen er ikke bare godt produsert, men det er også funnet plass til lokale sangere i fremste rekke. Caroline Wettergreen spiller Johanna i det blodige eposet, og for en sanger vi har blant våre egne rekker, og så til og med fra Fana, da. Hun var kanskje en av dem som imponerte mest.

KAI FLATEKVÅL
kai@ka.no
BA

Gode grøss og grufulle kjøttpaier i Grieghallen

Denne utgaven av «Sweeney Todd» har en knivskarp balanse mellom stor patos og grusom komikk.

Publisert 7. november 2019

MAKABER MUSIKAL: Den amerikanske barytonen Michael Mayes, som synger Sweeney Todds parti, har ikke bare en helt formidabel stemme, han har et voldsomt scenisk nærvær, mener Peter Larsen. Foto: Tuva Åserud

Av Peter Larsen

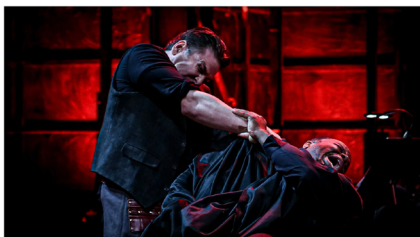
f e

♥ ♥ ♥ ♥ ♥

ANMELDELSE

Sweeney Todd uten brodd

De vokale glansnumrene kommer på rekke og rad i Bergen Nasjonale Operas oppsetning av Sweeney Todd. Som halvscenisk oppsetning løser det imidlertid aldri helt.

POTENSIELT TRAUMATISERENDE: Todd (Michael Mayes) får til slutt hals på dommer Turpin (Lester Lynch). FOTO: MONIKA KOLSTAD / BNO

Eystein Sandvik
Musikalskribent

Publisert 7. nov. 2019 kl. 14:29
Oppdatert 14. nov. 2019 kl. 14:33

BARN OG UNGE

Bergen Nasjonale Opera engasjerer årlig flere tusen barn og unge i Vestland.

OPERA I SKOLEN

Bergen Nasjonale Opera har som mål å være en pedagogisk ressurs og vil spille en aktiv rolle i utvikling av talent og kompetanse på operafeltet. Fremtidens operautøvere og operaelskere er høyt prioritert. Den Kulturelle Skolesekken og Bergen Nasjonale Opera har i en årrekke hatt et godt samarbeid og har sammen to ulike tilbud til skolene: Skriv en opera og Prosjekt Opera.

I Prosjekt Opera får skolene besøk av Bergen Nasjonale Operas operapedagoger som gjennomfører inspirasjonskurs i forkant av våre forestillinger. Elevene inviteres så til Grieghallen og til generalprøve på en av Bergen Nasjonale Operas operaer. I 2019 gjennomførte vi:

Prosjekt Opera – Werther
Prosjekt Opera – Sweeney Todd

Til sammen var rundt 1200 elever involvert i BNOs pedagogiske program i 2019.

Sangere fra Bergen Guttekor og Bergen Pikekor medvirket i Werther, mars 2019.
Foto: Monika Kolstad

Foto: Monika Kolstad, fra Werther, mars 2019

OPERA PÅ TERMINUS

OperaSmak og OperaBobler

Hamida Kristoffersen / Sopran
Christian Valle / Bassbaryton
Ellena Hale / Piano

Photo: Monika Kolstad

Photo: Monika Kolstad

OPERAPUB PÅ UNDERLIG

Hver første onsdag i måneden inviterer BNO til OperaPub og åpen scene hvor alle som vil kan synge. Her med Daniela Iancu Johannesen, mezzosopran i Edvard Grieg Kor og pianist Tor Erik Seime Pettersen

FROM RUSSIA WITH LOVE
Konsert på Den Nationale Scene

Oksana Shilova / Sopran
Vladimir Dmitruk / Tenor
Oleg Vainshtein / Piano

Photo: Monika Kolstad

Photo: Monika Kolstad

CABARET MED JANIE DEE
Konsert på Den Nationale Scene

Janie Dee / Skuespiller og sanger
Stephen Higgins / Piano
Cantabile – The London Quartet
Edvard Grieg Kor
Bergen Guttekor og
Bergen Pikekor

UNGE STEMMER

Gjennom programmet Unge Stemmer støtter Bergen Nasjonale Opera og Edvard Grieg Kor talenter i startfasen av utdanning og karriere.

BNO opprettet Unge Stemmer-programmet i 2011, et mentorprosjekt for unge sangere fra Vestland som studerer i utlandet. Målet er å følge utviklingen til de unge sangerne gjennom studiene, å hjelpe dem i overgangen fra å flytte hjemmefra til å være bosatt i en storby, å veilede dem underveis i studiene – og deretter åpne for å gi dem passende roller i BNOs oppsetninger.

Siden den gang har Unge Stemmer fått oppdrag på festivalen Mimi Goes Glamping, har sunget med Edvard Grieg Ungdomskor, og har vært med i en rekke prosjekter i Bergen, Amsterdam, Leeds og Manchester.

Siden 2017 ledes programmet av både Edvard Grieg Kor og BNO, der EGK ved Simon Kirkbride tar ansvar for de første studieårene, mens BNO har laget et eget program som vil ta seg av mastergrad-studentene og noen utvalgte sangere i starten av deres profesjonelle yrkeskarriere.

Elizaveta Agrafenina og Einar Stefánsson medvirket i Werther, mars 2019. Her sammen med Mischa Schelomianski.
Foto: Monika Kolstad

**Ingvild Schultze-Florey /
Mezzosopran**

Studerer ved Royal
Northern College of
Music i Manchester. Unge
Stemmer siden 2013.

**Susanna Yttri Solsrud /
Sopran**

Studerer ved Royal
Northern College of
Music i Manchester.
Unge Stemmer siden
2015.

**Martina Starr-Lassen /
Sopran**

Studerer ved Royal
Northern College of
Music i Manchester. Unge
Stemmer siden 2013.

**Marita Lervik /
Sopran**

Studerer ved Leeds
College of Music.
Unge Stemmer
siden 2015.

**Elizaveta Agrafenina /
Sopran**

Uteksaminert ved
Conservatory of
Amsterdam i 2018.
Unge Stemmer
siden 2015.

**Einar Stefánsson /
Bass**

Studerer ved Royal
Northern College of
Music i Manchester. Unge
Stemmer siden 2016.

**Kristin Frivold /
Sopran**

Studerer ved Royal
Northern College of
Music i Manchester.
Unge Stemmer
siden 2015.

**Helene Trones /
Sopran**

Studerer ved Royal
Conservatoire of
Scotland. Unge Stemmer
siden 2019.

STYRETS RAPPORT

STIFTELSEN BERGEN NASJONALE OPERA STYRETS RAPPORT 2019

VIRKSOMHETENS ART OG OMFANG

- BNO skal produsere opera på høyeste internasjonale nivå og være et knutepunkt for fremragende kunstnerisk kvalitet.
- BNO skal presentere forestillinger i stort format med appell til et bredt publikum, og samtidig utfordre etablerte konvensjoner med hensyn til både målgrupper, arenaer og kunstneriske uttrykk.
- BNO skal være en pedagogisk ressurs og spille en aktiv rolle i utvikling av talent og kompetanse innen operafeltet.
- BNO skal være godt forankret i Bergen og Hordalands kunst- og kulturliv og samtidig legge opp til et bredt nasjonalt og internasjonalt samarbeid.

FORTSATT DRIFT

Årsoppgjør og årsberetning er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Til grunn for dette ligger tilskuddsbrevene for 2020 og stiftelsens langsiktige økonomiske strategi og kunstneriske handlingsplan.

ARBEIDSMILJØ, PERSONALE OG LIKESTILLING

Stiftelsen hadde i 2019 totalt 11 faste ansatte fordelt på 9,6 årsverk. Kjønnsfordelingen på disse var 8 kvinner i 6 årsverk og 4 menn i 3,6 årsverk. Styret bestod av 12 medlemmer og varamedlemmer, hvorav 4 kvinner. Ansvarsområdene til de fast ansatte fordeler seg slik:

Kunst- og kulturfaglig personale: 6,4 årsverk
Administrativt personale: 3,2 årsverk

I tillegg til de fast ansatte har institusjonen kunstnerisk personale i engasjementskontrakter, blant annet solister, regissører, scenografer, koreografer og kostymedesignere.

Det er beregnet 32,21 årsverk knyttet til innleid personale og de fordeler seg slik:

Kunst- og kulturfaglig personale: 28,56 årsverk
Administrativt personale: 3,65 årsverk

Vi er takknemlige for den betydelige frivillige innsatsen som er knyttet til koret. Vi har beregnet 17 705 frivillige arbeidstimer som tilsvarer 10,12 årsverk. Bergen Filharmoniske Kor, Edvard Grieg Ungdomskor, Bergen Pikekor, Bergen Guttekor, Collegiûm Mûsicûm og studenter fra Griegakademiet og Royal Northern College of Music har bidratt.

Arbeidsmiljøet i BNO er godt, og sykefraværet i 2019 var særlig lavt. Det har ikke vært tilfeller av skader eller ulykker på personalet.

MILJØRAPPORT

BNOs virksomhet medfører verken forurensning eller utslipp som kan være til betydelig skade for det ytre miljø. Vi har allikevel forbedringspotensiale. Vår hovedarena og våre kontorlokaler i Grieghallen er miljøsertifisert som *Miljøfyrtårn*.

SAMARBEID

BNO videreførte samarbeidet med flere lokale, nasjonale og internasjonale partnere i 2019. Vi har utvidet og styrket eksisterende samarbeidsavtaler med Grieghallen AS, Stiftelsen Musikkelskapet Harmonien, Festspillene i Bergen og Edvard Grieg Kor.

BNO er aksjonær og er aktiv samarbeidspartner i både Edvard Grieg Kor AS og Kultur Vest AS.

RESULTAT OG DISPOSISJONER

Driften i 2019 har vært finansiert gjennom billettinntekter, sponsorstøtte, prosjekttilskudd og generelle driftstilskudd fra Kulturdepartement, Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune.

Etter frafall av betydelige sponsorstøtte i 2018 ble drifts- og produksjonsbudsjettene for 2019 og 2020 strammet inn og det planlagte aktivitetsnivået måtte reduseres. I 2019 har disse tiltakene inkludert bl.a. besparelser på rundt 1 MNOK i driftskostnader knyttet til lønn, besparelser på 1,23 MNOK knyttet til Werther, samt flytting av prosjektet Furure Opera fra regnskapsåret 2019 til 2020. Tiltakene fører til at 2019 gjøres opp ed et driftsoverskudd på litt under 4,2 MNOK.

Stiftelsen fikk i 2019 vannskader på kostymelageret og er i dialog med forsikringsselskapet om erstatning. Saken er ikke endelig avklart, og en fordring på 2,0 MNOK er først i balansen basert på administrasjonens beste estimat.

Styrets mål er å trappe ned egenkapitalen frem mot 2022 til cirka 1,5 MNOK og av den grunn er det budsjettert med et underskudd i 2020 på rundt 4,0 MNOK og i 2021 på rundt 2,6 MNOK.

Driftsinntektene for stiftelsen var i 2019 kr 34 588 961 og driftskostnadene var kr 28 476 000. Netto finansposter beløper seg til kr 43 621. Stiftelsen får i 2019 et driftsoverskudd på kr 6 156 582. Dette gir stiftelsen en egenkapital pr. 31.12.19 på kr 12 122 090.

Styret er meget tilfreds med resultatet i 2019 og takker administrasjonen og øvrige personale for innsatsen som har bragt kritikerroste kunstneriske resultater. Styret konstaterer at BNOs programmering og drift er klart i samsvar med tilskuddsgivernes føringer og forventninger.

Styrets rapport er en frivillig rapportering og følger ikke nødvendigvis reglene i regnskapsloven med hensyn til innhold.

Stiftelsen Bergen Nasjonale Opera

RESULTATREGNSKAP 01.01. - 31.12.

	Note	2019	2018
Driftstilskudd		30 257 706	29 557 700
Prosjektilskudd		272 880	1 772 739
Egeninntekt		2 058 375	3 107 367
Annen driftsinntekt		2 000 000	113 069
Sum driftsinntekt	1	34 588 961	34 550 875
Lønnskostnader, honorarer m.m.	8, 9	14 747 028	18 844 102
Avskrivning	2	220 624	221 620
Annen driftskostnad	9	13 508 348	16 092 584
Sum driftskostnad		28 476 000	35 158 305
Driftsresultat		6 112 960	-607 431
Annen renteinntekt		77 996	34 948
Annen finansinntekt		22 581	9 379
Annen rentekostnad		-2 773	-4 910
Annen finanskostnad		-54 183	-8 324
Resultat av finansposter		43 621	31 094
Årsresultat	7	6 156 582	-576 337
Sum disponert til annen egenkapital		6 156 582	-576 337

Stiftelsen Bergen Nasjonale Opera

BALANSE PR. 31.12.

	Note	2019	2018
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner o.l.	2	296 906	467 950
Sum varige driftsmidler		<u>296 906</u>	<u>467 950</u>
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	5	35 000	35 000
Andre langsiktige fordringer	5	0	203 053
Sum finansielle anleggsmidler		<u>35 000</u>	<u>238 053</u>
Sum anleggsmidler		<u>331 906</u>	<u>706 003</u>
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer		618 952	1 010 287
Andre kortsiktige fordringer	3	3 712 933	1 077 219
Sum fordringer		<u>4 331 885</u>	<u>2 087 506</u>
Bankinnskudd, kontanter o.l.	4	9 277 413	5 035 380
Sum omløpsmidler		<u>13 609 297</u>	<u>7 122 887</u>
SUM EIENDELER		<u>13 941 203</u>	<u>7 828 889</u>

Stiftelsen Bergen Nasjonale Opera

BALANSE PR. 31.12.

	Note	2019	2018
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Grunnkapital	6	<u>110 000</u>	<u>110 000</u>
Sum innskutt egenkapital		<u>110 000</u>	<u>110 000</u>
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	7	<u>12 012 090</u>	<u>5 855 508</u>
Sum opptjent egenkapital		<u>12 012 090</u>	<u>5 855 508</u>
Sum egenkapital		<u>12 122 090</u>	<u>5 965 508</u>
GJELD			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		339 940	432 849
Skyldige offentlige avgifter		661 639	668 422
Annen kortsiktig gjeld	3	<u>817 534</u>	<u>762 111</u>
Sum kortsiktig gjeld		<u>1 819 113</u>	<u>1 863 381</u>
Sum gjeld		<u>1 819 113</u>	<u>1 863 381</u>
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		<u>13 941 203</u>	<u>7 828 889</u>

Bergen, 28.02.2020

Harald Victor Hove

Harald Victor Hove
styreleder

Tom Remlov

Tom Remlov
nestleder

Kjell Håland

Kjell Håland
styremedlem

Oddmund Søilen

Oddmund Søilen
styremedlem

Denise L Mellion

Denise Langridge Mellion
styremedlem

Anne-Kristine Øen

Anne-Kristine Øen
styremedlem

Odd Halstensen

Odd Halstensen
styremedlem

PETER GRIMES

Benjamin Britten / Musikk
Montagu Slater / Libretto

Edward Gardner / Dirigent
Vera Rostin Wexelsen / Regi
Håkon Matti Skrede / Kormester

Stuart Skelton / Peter Grimes
Erin Wall / Ellen Orford
Roderick Williams / Captain Balstrode
Susan Bickley / Auntie
Catherine Wyn-Rogers / Mrs. Sedley
Hanna Husáhr / Niese nr. 1
Vibeke Kristensen / Niese nr. 2
Neal Davies / Swallow
Marcus Farnsworth / Ned Keene
Robert Murray / Bob Boles
James Gilchrist / Rev. Horace Adams
Barnaby Rea / Hobson

Bergen Filharmoniske Orkester
Edvard Grieg Kor
Royal Northern College of Music Choir
Collegium Musicum Kor

OPERA PÅ FEDJE

Korkonsert i kirken og konsert på den gamle fabrikken, FAB 8.

Beate Mordal / Sopran
Alvaro Zambrano / Tenor
Tor Erik Seime Pettersen / Piano
Håkon Matti Skrede / Kormester
Rushana Brandanger / Bratsj og komponist

Photo: Monika Kolstad

Korkonsert i Fedje kirke med Feiekostane og Koral fra Fedje samt sangere og korister fra Bergensbaserte kor. Kormester Håkon Mattie Skrede dirigerte og spilte bassgitar. Øya Mi, et dikt om Fedje skrevet av Odny Ophaug og komponert av Rushana Brandanger, ble fremført i et nytt korakkompagnement av Nicolai Riise. På programmet sto også arier og sanger fra verdens operarepertoar. Fedje kirke var fullsatt.

Stiftelsen Bergen Nasjonale Opera
Noter til årsregnskapet for 2019

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak.

Inntekter

Offentlige og private tilskudd/sponsorbidrag inntektsføres i den periode tilskuddet/sponsorbidraget vedrører. Øremerket tilskudd/sponsorbidrag med gitte betingelser periodiseres i tråd med oppfyllelsen av betingelsen, og blir balanseført under annen kortsiktig gjeld. Mottatte gaver inntektsføres på mottakstidspunktet. Salg av billetter inntektsføres i den periode forestillingen gjennomføres. Forskuddsbetalte billetter som vedrører forestillinger neste regnskapsår er inkludert i annen kortsiktig gjeld.

Periodisering av kostnader

Stiftelsen balansefører påløpte prosjektkostnader knyttet til oppsetninger og disse kostnadsføres ved gjennomføringen av oppsetningene for å få sammenstilling med inntekter knyttet til oppsetningene.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Fordringer klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år etter transaksjonstidspunktet. For gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost. Varige anleggsmidler som forringes i verdi avskrives lineært over forventet økonomisk levetid. Anleggsmidlene nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld i norske kroner med unntak av andre avsetninger balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Pensjoner

Stiftelsen har en innskuddsordning for sine ansatte. Årets innbetaling utgjør kostnaden for stiftelsen til ordningen.

Note 1 Tilskudd og driftsinntekter

	2019	2018
Driftstilskudd		
Kulturdepartementet	21 180 000	20 690 000
Bergen kommune	4 538 706	4 433 700
Hordaland fylkeskommune	4 539 000	4 434 000
Sum	30 257 706	29 557 700
Prosjektilskudd		
DKS Bergen	92 880	74 360
DKS Hordaland	-	100 879
Andre tilskudd	30 000	10 000
Gaveforsterkning Kulturdepartementet	150 000	1 587 500
SUM	272 880	1 772 739
Egeninntekt		
Konserter/forestillinger/salg til samarbeidspartnere	1 404 080	2 307 304
Sponsorstøtte Grieg Foundation	550 000	500 000
Sponsorstøtte SPV	-	200 000
Andre inntekter	104 295	100 063
SUM	2 058 375	3 107 367
Annen driftsinntekt		
Fremleie kontor	-	113 069
Oppgjør forsikringssak	2 000 000	-
SUM	2 000 000	113 069

Stiftelsen fikk i 2019 vannskader på kostymelageret. Stiftelsen er i dialog med forsikringsselskapet og erstatning vil bli gitt. Saken er ikke endelig avklart og avsetningen er basert på ledelsens beste estimat.

Note 2 Varige driftsmidler

	Utstyr
Balanseført verdi 01.01.	467 950
Årets tilganger	49 579
Årets avskrivninger	220 624
Balanseført verdi 31.12.	296 906
Avskrivningsplan	Lineær
Levetid	3 - 10

Note 3 Fordringer og gjeld

Fordringer med forfall senere enn 1 år

	2019	2018
Forskuddsbetalte kostnader	-	203 053
Sum	-	203 053

Selskapet har ikke langsiktig gjeld med forfall senere enn 5 år.

Posten andre fordringer består av:

	2019	2018
Forskuddsbetalte kostnader		
oppsetninger	1 579 343	1 068 591
Andre kortsiktige fordringer	133 591	8 621
Avsetning forsikringsoppgjør	2 000 000	
Sum	3 712 933	1 077 211

Posten annen kortsiktig gjeld består av:

	2019	2018
Forskuddsbetalt inntekt	64 453	-
Feriepenger	703 866	716 421
Annen kortsiktig gjeld	49 215	45 690
Sum	817 534	762 111

Note 4 Bundne midler og ubenyttet driftskreditt

I posten bankinnskudd inngår bundne skattetrekksmidler med kr 344 521

Stiftelsen har driftskreditt på 800.000. Ubenyttet andel er kr 800 000.

Note 5 Investering i aksjer og andeler

	Bokført kostpris	Eierandel	Egenkapital 2019
Kultur Vest AS	25 000	8,30 %	
Edvard Grieg Kor AS	10 000	33,33 %	1 416 604

Note 6 Grunnkapital

Stiftelsen Bergen Nasjonale Opera er en stiftelse som ble etablert 23. november 2005.
Grunnkapitalen er kr 110 000.

Note 7 Egenkapital

	Grunn- kapital	Annen Egenkapital	Sum
Egenkapital 01.01.	110 000	5 855 508	5 965 508
Årets resultat		6 156 582	6 156 582
Egenkapital 31.12.	110 000	12 012 090	12 122 090

Note 8 Pensjoner

Stiftelsen har ordning med offentlig tjenestepensjon.
Ordningen har per 31.12.19 11 aktive medlemmer.

Note 9 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte m.v.

Lønnskostnader	2019	2018
Lønnskostnader	7 787 480	7 970 738
Arbeidsgiveravgift	1 207 868	1 285 466
Pensjonskostnader	532 274	661 310
Honorarer mv til eksterne	5 186 497	8 773 058
Andre lønnsrelaterte ytelser	32 908	153 530
Sum	14 747 027	18 844 102

Gjennomsnittlig antall årsverk fast ansatte	9,6	10,2
---	-----	------

Ytelser til ledende personer

	Daglig leder	Styret
Lønn	1 266 354	225 000

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til daglig leder, styreformann eller andre nærstående parter. Det er ingen enkelt lån/sikkerhetsstillelser som utgjør mer enn 5 % av selskapets egenkapital.

Revisor

	2019	2018
Kostnadsført godtgjørelse til revisor fordeler seg slik :		
- revisjon inkl. teknisk utarbeidelse av regnskap	108 000	80 000
- Annen bistand	9 350	30 000
Sum godtgjørelse til revisor ekskl. mva	117 350	110 000

Posten annen driftskostnad består av:

	2019	2018
Produksjonskostnader	9 023 235	11 146 106
Reise, opphold, diett	1 619 362	1 879 654
Leiekostnader	980 210	966 407
Salg/Marked/Info	810 590	854 633
Andre driftskostnader	1 074 951	1 245 783
Sum	13 508 348	16 092 584

Til styret i Stiftelsen Bergen Nasjonale Opera

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Stiftelsen Bergen Nasjonale Operas årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens finansielle stilling per 31. desember 2019, og av dens resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlaget for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av stiftelsen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske plikter i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets ansvar for årsregnskapet

Styret (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

PricewaterhouseCoopers AS, Sandviksbodene 2A, Postboks 3984 - Sandviken, NO-5835 Bergen

T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no

Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til stiftelsens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

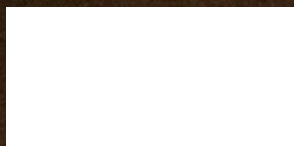
Konklusjon om forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000, *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Bergen, 28. februar 2020
PricewaterhouseCoopers AS

Jan Roger Hånes
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

BERGEN NASJONALE OPERA

www.bno.no
www.facebook.com/bergennasjonaleopera
www.twitter.com/bergenopera
www.instagram.com/bergenopera
www.youtube.com/bergennasjonaleopera

Foto: Monika Kolstad / Werther, mars 2019